

Historická detektivka z prostředí Byzantské říše

PANAGIOTIS
AGAPITOS
**SMALTOVÁ
MEDÚZA**

VYŠEHRA D

Smaltová Medúza

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.ivysehrad.cz
www.albatrosmedia.cz

Panagiotis Agapitos

Smaltová Medúza – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

HISTORICKÁ DETEKTIVKA
Z PROSTŘEDÍ
BYZANTSKÉ ŘÍŠE

PANAGIOTIS
AGAPITOS

**SMALTOVÁ
MEDÚZA**

VYŠEHRA D

Tato kniha vychází s finanční podporou
Ministerstva kultury ČR

Panagiotis Agapitos: *Μεδούσα από σμάλτο*
Copyright © 2009 by AGRA Publications
and Panagiotis Agapitos

Translation © Markéta Kulhánková, 2019

ISBN tištěné verze 978-80-7601-179-3
ISBN e-knihy 978-80-7601-205-9 (1. zveřejnění, 2019)

Děloho černá, černočerná,
krm se krví, napájej se krví.
Zavlníš se jako had, zařveš jako lev.
Zklidníš se jako beránek, usni jako žena.

AMULET OCHRAŇUJÍCÍ DĚLOHU

1

NA POKRAJI TEMNOT

Černá masa plavidla klouzala po nízkých vlnách. Všude okolo se rozprostíralo moře, jen na severu se v dálce rýsovaly Sporady. Slunce se přibližovalo k západnímu horizontu. Za hodinu zmizí za Euboiou. Po obloze plulo několik šedivých mraků. Tmavá hladina moře byla jako zvlhlé prostěradlo na ustlané posteli. Ve vzduchu visel pach, který moře vydává, když vane jižní vítr.

Dlouhá úzká loď měla na přídi vysoký kastel. Nad ním se tyčil stožár, na kterém vlála velká standarta na znamení, že válečná loď veze oficiální poselstvo. Byl na ní kříž uprostřed purpurového pole. Na vrcholu svislého ramene stála řecká písmena *chi* a *ro*. Zlatě vyšitý nápis nad posvátnými znaky hlásal: *V tomto znamení zvítězíš. Ze spodní části přídě čněl jako kopí kloun, který rozrážel vodu a zanechával za sebou pěnu. Zlatavé plachty – obrovské trojúhelníky upevněné na šikmých ráhnech – byly vytažené na dvou stěžních dominujících palubě, po níž přecházeli námořníci. Někteří svinovali lana, jiní uklízeli prostor před kastelem. Takelážní poddůstojník uděloval svým lidem pokyny, jak přitáhnout plachty, aby loď držela kurz.*

Podél lodi visely na zábradlích kulaté pestrobarevné štíty. Veslaři, natažení jeden vedle druhého, měli složená vesla a pospávali. Mladý desátník a několik vojáků seděli se zkříženými nohama okolo nízkého stěžně a debatovali. Na zádi na pravoboku bylo velké kormidlo. Kormidelník a jeho pomocník jím společně otáčeli podle pokynů takelážního poddůstojníka a široké kormidelní veslo se nořilo do vody a tvořilo vír. Nad hlavami mužů se tyčilo ozdobné zakončení zádi jako zahnutý ocas kočkovité šelmy připravené ke skoku.

Na příďovém kastelu stáli dva muži a rozmlouvali s očima upřenými na moře.

„Je to osm hodin, co jsme vypluli z Kyme,“ zamumlal ten starší. Bílé vousy dělaly jeho tvář ještě tmavší, než byla ve skutečnosti.

„S tímhle jižním větrem v zádech dorazíme na Skopelos, než vyjde měsíc,“ odvětil mladší muž. Nebylo mu ještě ani třicet. Hlavu měl nezakrytou a dlouhé vlasy mu volně padaly na ramena. Pod zeleným pláštěm měl vojenskou košili, kalhoty a vysoké boty ke kolenům. U pasu mu visel krátký meč a nalevo na hrudi se blýskal odznak hodnosti. Komodor Prokopios Radinos, velitel císařského dromónu, působil značně sebevědomě.

„Něco se mi nelíbí, pane,“ poznamenal zamyšleně kapitán lodi. „Včera večer Plejády vystoupaly nízko a byly zamžené. To je na začátku listopadu, když obloze vládne Býk, špatné znamení.“

„Neměli jsme na výběr, Meno. Taky bych raději plul podél západních břehů Romanie, ale situace se Saracény nám vůbec nepřeje.“

„Já vím,“ odpověděl druhý muž suše, „a císařův vyslanec ničeho nedosáhl. Dvouměsíční cesta byla k ničemu. Snad nám teď archandělé pomohou dostat se rychle do hlavního města.“ Zasmušile se pokřižoval.

„Mise skutečně nedopadla dobře,“ uznal Radinos. „To ale neznamená, že protospatharios Leon není dobrým vyslancem.“

Kapitán neodpověděl hned. Vsunul si ruce za pás a upravil si koženou košili. „Císařský sekretář je odtažitý muž a já, komodore Prokopie, takovým lidem příliš nedůvěřuji,“ prohlásil nakonec.

„Co na to říct? Rozumím ti,“ přitakal Radinos a obrátil hlavu na opačnou stranu lodi. Pod zahnutou zádí stál nízký přístřešek s plátěnou stříškou. Protospatharios Leon seděl na rozkládací židli před jeho otevřeným vchodem. Tělo měl zahalené do těžkého tmavě rudého pláště. Jeho nakrátko ostříhané vlasy i vousy byly protkány šedinami. Dva kroky za ním stál vyhublý, věkem ohnutý stařec. Pod pláštěm mu prosvítaly jednoduché široké šaty a na holé hlavě měl vlněnou čapku.

Leon seděl na nepohodlné židli nehybně. Černýma očima pozorně sledoval měnící se barvy moře a oblohy, ale působivá podívaná jej netěšila. Po mnoho dní bojoval se špatnou náladou a neurčitá doba okolo západu slunce na moři mu ji ještě zhoršovala. V mysli se mu vynořily zlověstné verše tragického básníka:

*Vahadlo práva však bdí v každý čas,
K těm, kterým slunce polévá tvář,
slétne jak šíp. A druhým zase
vrší se útrapy na pokraji temnot.
Ostatní spolkně stojatá noc...*

Veškerá snaha přišla tedy vniveč? Mise definitivně ztroskotala? Takové otázky si kladl už po tisíci. Čekají snad i na něj útrapy na pokraji temnot? Narovnal se a vyklouzl mu hluboký povzdech.

Stařec k němu přistoupil a položil vrásčitou ruku na protospathariovo rameno. „Stalo se něco, pane?“

„Nic se nestalo, Nikolae,“ odpověděl Leon, který věděl, že jeho komorník chápe některé důvody jeho špatné nálady, ale nikoli všechny. Jak by mu mohl vyložit všechny ty niterné myšlenky (vlastně spíš pocity než myšlenky), které nedokázal formulovat ani sám pro sebe. Bylo zbytečné snažit se vysvětlit takové věci.

Jako by vycítil Leonovu bezradnost, Nikolaos ruku odtáhl. Sloužil mu už pětadvacet let. Znal velmi dobře ony chvíle, kdy srdce jeho pána zaplavovala hluboká melancholie. Raději ho nechával o samotě. Otočil se a vešel do přístřešku.

Na palubě už námořníci rozsvěcovali majáčky upevněné na ochranných štítech. Světlo nad mořem se čím dál rychleji vytrácelo. Moře zešedlo a na obloze se objevil onen tmavě modrý třpyt typický pro chvíle těsně před setměním. Leon pocítil bodnutí v šíji. V napětí, které se nashromáždilo v jeho nitru, držel opěradla židle tak křečovitě, až jej rozbolela záda. Když se snažil uvolnit svaly, padl jeho zrak na zlatý prsten, který se skvěl se na jeho levém ukazováčku. Reliéf na zeleném smaragdu měl podobu vladaře. Je to už tři a půl roku, co mu císař Theofilos propůjčil tento odznak císařských vyslanců a poslal jej do Mezopotámie vyjednat mír s chalífou Saracénů al-Mamúnem. Proč jeho současná mise ztroskotala? tázal se Leon znovu sám sebe. Znalost arabského jazyka i zkušenost s poselstvím do Bagdádu byly pro mladého vladaře zárukou, že to císařský sekretář zase dokáže.

Vyjednávání s Araby z Kréty však nikam nevedla. Bojovný emír si byl natolik jist svou vojenskou převahou, že odmítl veškeré Leonovy návrhy. Po sedmi letech války zcela vyčerpaní

obyvatelé ostrova vydávali své pevnosti jednu po druhé Saracénům. Jen malá část západní Kréty byla ještě v držení Římanů. Kromě informací, které tu a tam shromáždili jeho zvědové, neměl Leon císaři co předložit. Chtěl-li Theofilos úrodný ostrov dostat zpět pod svou kontrolu, nezbývalo mu nic než připravit rozsáhlé námořní tažení. Jediný důvod, proč se tato možnost nejevila naprosto bláznivá, byl, že na východních hranicích Římské říše panoval jakýs takýs mír, protože chalífa Saracénů si válku s Římany nepřál. A tím chalífou nebyl nikdo jiný než princ al-Mutasim, mladší bratr svého předchůdce a řízením osudu Leonův dobrý přítel.

Když se před dvěma lety v Konstantinopoli dozvěděli, že strašný al-Mamún náhle zemřel a že si syrští a egyptští vladaři přejí, aby po svém bratru převzal vládu al-Mutasim, byl Leon na svého přítele hrdý. Tehdy uvěřil, že by římské slunce a saracénský půlměsíc mohly v míru svítit na stejném nebi. Tyto myšlenky Leona odvedly od přítomného okamžiku. Vybavil si ona zvláštní dobrodružství, která společně s princem zažil v Kaisareii. Proč se před třemi lety život zdál příjemný a jednoduchý, zatímco teď bylo všechno ponuré a složité? Copak se lidská mysl dá tak lehce ovlivnit časem? Anebo se snad skutečně změnil i on a jen si to ještě neuvědomil?

„Hej ty, na co myslíš?“ Hlas velitele lodě vytrhl Leona z nepříjemných myšlenek. Takelázní poddůstojník se na chvíli posadil k ostatním vojákům pod malý stěžeň. Teď vyskočil. Komodor i kapitán už k němu běželi. Ostatní námořníci se stáhli.

„Nevšiml sis, že vítr ustává?“ rozkřikl se kapitán. „Přikaz mužům uvolnit plachty a hned je začněte rozvinovat!“ Poddůstojník spolkl výčitku a společně s několika námořníky se začal zabývat lanovím, plachtami a stěžni. Kapitán se otočil k drobnému muži, který se objevil vedle něj. „Ty, předáku, vzburcuj posádku, protože jakmile přestane foukat jižní vítr, budeme potřebovat vesla, abychom se dostali na Skopelos.“

Předák se postavil před malý stěžeň. „Veslaři, pozor!“ zvolal. „Zaujměte místa na pravoboku.“

Jakmile zazněl rozkaz, na lodi vypukl činorodý ruch. První skupina veslařů vstala a všichni začali připravovat vesla ke spuštění. Předák dál uděloval pokyny a za několik okamžiků byla celá posádka na svých místech s vesly v ruce. Kapitán se

vrátil na kastel na přídi a Radinos přistoupil k Leonovi, který se mezitím zvedl ze židle.

„Co se děje, komodore Prokopie?“

„Protospatharie, zdá se, že příznivý vítr ustává, a pokud nepoužijeme vesla, zastihne nás východ měsíce na moři. Dokud není zataženo, nic nám nehrozí, protože měsíc je téměř v úplňku a pro kormidelníka nebude těžké řídit loď, až se přiblížíme k ostrovu.“

Leon pohlédl na podzimní slunce, které už se dotýkalo hor na Euboi. Jakmile se světlodárná hvězda ztratila, tmavomodrá zář nebe poněkud zesílila, ale vítr zcela ustal.

„Veslaři, pozor!“ znovu zvolal předák. „Na levoboku vesla nasadit.“ Muži jeden po druhém nacvičenými pohyby provlékali dlouhá vesla otvory v kýlu a drželi je kousek nad mořskou hladinou. Když bylo všech sto vesel upevněno na kolících, veslaři se usadili na lavice. Kapitán se ubezpečil, že takelážní poddůstojník a jeho muži svinuli plachty a upevnili je na ráhnech. Pak dal znamení předákovi, že mohou začít veslovat, a sám se otočil a pozoroval olověnou mořskou hladinu. Předák začal okamžitě udávat rytmus a vesla se ponořila do vody. Císařský dromón se dal do pomalého pohybu směrem na severovýchod.

Nebe už potemnělo a barvou splývalo s několika málo mraky, které po něm pluly. Nízko na západě vyšla Venuše, ohlašující příchod noci. Loď se teď sunula kupředu v pravidelném rytmu a do ticha se ozývaly jen pokyny předáka a vesla nořící se do vody. A právě v té chvíli Leon spatřil něco, na co neměl zapomenout do konce života. Naprosto klidná hladina se zachvěla, jako by ji rozechvíval nějaký třas vycházející z hlubiny. Uplynulo jen pár okamžiků a zvedl se studený severní vítr. Vzápětí se ozval táhlý zvuk jako zavytí divokého zvířete uprostřed noci.

„Bože můj, změnilo se počasí,“ vydechl Radinos. „Přichází severák a my jsme uprostřed moře,“ pokřižoval se. Nikolaos spěšně vyšel z kajuty a stanul vedle svého pána. Leon stál s očima upřenýma na strašidelnou podívanou, při níž se moře měnilo v divoké zvíře připravené zaútočit na vetřelce, kteří se odvážíli vstoupit do jeho úkrytu.

„Je to moje chyba,“ pokračoval komodor „Já jsem naléhal na kapitána, abychom na Skopelos jeli nejkratší cestou, místo abychom pluli podél břehů Euboie. Mohli jsme ještě před setměním zakotvit v některém zálivu.“

Než dokončil větu, začaly loď zprava bičovat vlny. Majáčky na štítech zhasly jediným silným závanem větru. Plachty byly do ráhen jako ptáci uvíznutí na vějci. Lana spojující stěžně se zábradlím vydávala zvuk jako mezci sípající do kopce. Kapitán opustil kastel a rozdával pokyny poddůstojníkům. Námořníci znovu svjeli plachty a snažili se je co nejlépe připevnit na stěžně, než začne bouře. Veslaři na pravoboku vytáhli vesla z vody.

„Kormidelníku,“ zvolal kapitán, když doběhl na záď, „stoč loď doprava severním směrem a pokus se držet kurz.“ Kormidelník a dva další námořníci se opřeli do kormidla a přes odpor vln je stáčeli nalevo. S pomocí vesel na levoboku se loď začala pomalu otáčet proti větru. Na předákův pokyn se i veslaři na pravoboku přidali k rytmickému pohybu. Když se vlny ocitly pod klounem, loď se nadzvedla a znovu klesla, rozrážejíc vodu.

Na obloze se objevily hvězdy, ale severák neustále zesiloval a mraky houstly. Vlny se vzdouvaly, nabíraly na velikosti a kymácely lodí čím dál víc, až přes zábradlí stříkala pěna. Veslaři jen stěží udržovali rytmus, protože vesla se nemohla nořit do vody v pravidelném rytmu. Kapitán nechal kormidelníka samotného a zamířil k Leonově kajutě. Nikolaos stál v přístřešku, Leon a Radinos se drželi za zárubně u vchodu a pokoušeli se udržet rovnováhu.

„Při takovém severáku nemáme naději, že dorazíme na Skopelos,“ řekl kapitán přímo. „Silný protivítr nás žene na jih.“

„Máš nějaký plán, kapitáne?“ zeptal se Leon.

„Chvilí počkáme. Jestli to bude takhle pokračovat, vytáhneme vesla, otočíme loď, abychom měli severák v zádech, a necháme se zahnat zpátky do Kyme.“

„Je to moc špatné?“

„Dobré to není, pane. Loď ještě odolává, protože má silnou konstrukci a dobrou posádku, ale boj s vlnami uprostřed noci je marný. A v Egeidě člověk nikdy neví, co na něj moře chystá.“ Radinos chtěl něco říct, ale kapitán jej posunkem zarazil. Otočil hlavu a nasával vzduch. Leon na něj překvapeně pohlédl a žaludek se mu sevřel.

„Ve vzduchu je cítit vlhkost,“ řekl Radinos.

„Ďábel si s námi hraje!“ zvolal kapitán. „Přichází déšť. Stočíme se k jihu a Bůh s námi.“

Nečekal na odpověď, rozběhl se do středu lodi a začal rozdávat pokyny poddůstojníkům a námořníkům. Leon pozoroval, jak se atmosféra na lodi změnila. Teď na palubě nikdo ani nehlesl. Veslaři na levoboku vynakládali nadlidské úsilí, aby pohnuli lodí doprava, zatímco další dvě skupiny začaly vytahovat vesla. Na okamžik se dromón ocitl na vrcholu vlny, která s ním otrásala, a loď se zmítala sem a tam. Posádka už byla zcela promočená, ale dromón v mezeře mezi dvěma vlnami dokázal dokončit půlkruhovou otočku a nechal se další vlnou posunout vpřed. Vojáci s desátníkem se běželi ukrýt do podpalubí. Takelážní poddůstojník a jeho muži se ze všech sil snažili vytáhnout malou plachtu, aby posloužila místo kormidla. Ve chvíli, kdy se jim podařilo upevnit spodní lana trojúhelníkové plachty na stěžeň, plachta se rázem napjala a stěžeň se nebezpečně ohnul.

Veslaři vytáhli všechna vesla a sestoupili do podpalubí. Leon a Radinos se schovali v přístřešku a kapitán s předákem v příďovém kastelu. Na opuštěné palubě zůstali jen takelážní poddůstojník a kormidelník, obsluhující malou plachtu. Dromón klouzal po vlnách, záď se každou chvílí nadzvedávala a kloun na přídi se nořil do vody. Ani ne za půl hodiny se spustil déšť, neprostupná masa vody tlačena větrem. Za chvíli se vody padající z nebe a stříkající z moře smísily na palubě a všechno promočily. Takelážní poddůstojník a kormidelník nechali plachtu jejímu osudu a běželi se také schovat do kastelu. Loď plula dál, nikým neřízena.

Leon si svlékl plášť a lehl si na záda na úzkou rohož, která mu sloužila jako lůžko. Poslouchal, jak kapky bubnují do plátěné střechy a vítr se prohání po palubě. Cítil, jak se jeho tělo pohybuje nahoru a dolů společně se zádí. Jeho žaludek jako by se stával těstem, ze kterého moře svými pohyby hněte kuličku. Měl strašnou závrať a nadechnout se bylo čím dál těžší. Nevěděl, jestli se loď může poškodit na otevřeném moři, nebo jestli je větší nebezpečí, že narazí na skály u nějakého pobřeží a potopí se. Věděl jen, že on sám už nemá pod kontrolou ani své tělo, ani svůj mozek. Šeptem se pomodlil, otočil se k dřevěné stěně a poddal se nevolnosti, která se zmocnila jeho vnitřností.

První, co si uvědomil po probuzení, bylo, že loď už se nekymácí. Otevřel oči a hledal Nikolaa. Přístřešek byl prázdný. Pokusil

se vstát, ale jeho zpoceně tělo bylo těžké jako kámen. Hlava ho bolela, v ústech měl kyselou pachůň a žaludek jako v plamenech. Z dálky se ozýval neurčitý hluk a hlasy. Vyvázli jsme, pomyslel si, ale kde to jsme? A kolik je hodin? Všudy přítomný zápach jej dusil. Musí vyjít na čerstvý vzduch. Znovu se pokusil vstát. S námahou se dovlekl k východu a zachytil se za zárubeň. Odhrnul závěs a vyšel ven.

Začínalo se rozednívat. Nebe zakrývaly těžké mraky a moře bylo temné, ale už nefoukalo ani nepršelo. Loď se lehce pohupovala na klidné hladině. Veslaři se snažili jakž takž uklidit palubu a takelážní poddůstojník a jeho muži rozvínovali plachty na stěžních a pokoušeli se je napnout. Leon se zhluboka nadechl a chladný vzduch mu udělal lépe.

„Jak ti je, pane?“ zeptal se komorník. Starcova tvář byla bledá, pod očima měl černé kruhy a jeho shrbené tělo působilo ještě křehčeji než obvykle. Šaty měl promočené.

„Jak je tobě, Nikolae?“

„Byla to strašná noc, ale s pomocí Panny Marie se nám podařilo Charonovi uniknout,“ odpověděl a prohlížel si Leona, který nevypadal dobře. „Mám ti přinést trochu vody?“

„Napřed mi pověz, kde to jsme.“

„Popravdě to nevíme,“ odpověděl Radinos, který se objevil za Nikolaem. Byl bez pláště, jen v promočené košili a měl rozčuchané vlasy. „Alespoň jsme blízko pevniny,“ řekl a napřáhl ruku.

Leon pohlédl přes levobok lodi a spatřil ostrůvek, který uzavíral ústí úzkého zálivu. Nad zálivem se zvedaly kamenité kopce bez vegetace a dál za nimi bylo vidět úpatí neschůdné hory. Její vrchol se ztrácel v černých mracích. Kam oko dohlédlo, nebyla stopa po lidské přítomnosti.

Nikolaos Leonovi přinesl pohár s vodou a suchary. Leon se trochu napil a pokusil se rozžvýkat suchar, ale jeho žaludek začal znovu protestovat. Chytil se zábradlí a pokoušel se zahnat nepříjemný pocit. Ve svém vyčerpání nebyl schopen překonat znechucení nad vším, co se mu v poslední době přihodilo. Zůstal nepřítomně hledět na prkennou palubu.

Radinos posunkem přivolal kapitána, který se vynořil z kasetelu. Kapitán, jen v krátké spodní košili a kalhotách, k nim přistoupil.

„Loď utrpěla dvě velké škody, ale mohlo to být daleko horší,“ řekl. „Malá plachta je na dva kusy a spodní část klounu praskla. Je skoro zázrak, že se kloun v noci nezломil úplně. Na opravy budeme potřebovat asi týden, pokud najdeme potřebný materiál.“

„Tohle místo vypadá opuštěně,“ řekl Radinos.

„Ano. Bude to nějaký ostrov, protože pobřeží Euboie jsme měli po pravoboku.“

„Co tedy uděláme, pane Meno?“

„Nemůžeme dělat nic, dokud jakž takž neuklidíme loď a neodčerpáme vodu z podpalubí. Počkejme, až se pořádně rozední a pak...“

„Plavidlo na levoboku,“ zvolal předák. Všichni se otočili tím směrem. Za ostrůvkem se objevil člun mířící k dromónu. Muž v něm usilovně vesloval dvěma vesly upevněnými v úchytech na levé a pravé straně. Člun byl bílý a v bledém ranním světle ještě ostřeji kontrastoval s černě oděnou vysokou postavou muže. Jeho šaty vypadaly vojensky. Když se loďka přiblížila, Leon si všiml, že muž má pověšenou u pasu krátkou sekeru a malý srp. Jak člun otáčel, aby mohl přirazit ke dromónu, bylo jasně znát, že je to válečník, který dokáže bojovat i ovládat loď.

„Utrpěli jste škody?“ zeptal se stroze.

„Ano, potřebujeme kotviště, abychom mohli loď opravit,“ odpověděl kapitán. „Včera při západu slunce jsme se blížili ke Skopelu, ale zastihla nás bouře. Kde jsme teď?“

„To jste z toho vyvázli lacino,“ odvětil muž a pokýval hlavou. Měl dlouhé kaštanové vlasy a vousy a pomněnkově modré oči. „Toto je jižní pobřeží Skyru.“

„Skyru?“ opakoval kapitán a zdálo se, že se mu odpověď ani trochu nezamlouvá.

„Za tímhle ostrůvkem je záliv s hlubokou vodou a studnou nedaleko pobřeží,“ pokračoval muž. „Za chvíli začne znovu pršet, ale vítr už se nezvedne.“

„Poslyš, člověče, tahle loď je císařský dromón a já jsem jeho kapitán. Vracíme se do hlavního města a vezeme vysokého hodnostáře, císařova vyslance. Je na ostrově nějaký oficiální zástupce Římské říše?“

„To nevím.“

„Nevíš?“ vložil se do rozhovoru Radinos. „Chceš říct, že ostrov nemá správce?“

Muž si jej nevšímal a chystal se opřít do vesel. Leon se trochu naklonil přes zábradlí.

„Jsi příliš chytrý, cizinče, abys nevěděl, kdo má ostrov pod kontrolou,“ řekl klidně. „Tvoje neochota odpovědět dává tušit, že na ostrově pomoc nenajdeme.“ Muž zvedl hlavu. Jejich pohledy se zkřížily jako meče dvou bojovníků poměřujících své síly, než se pustí do půtky. Muž v loďce se pousmál a ukázal na neschůdnou horu.

„Za Kochylou je Chora. Poplujete-li podél východního pobřeží, dorazíte ke kopci s tvrzí. Je tam dlouhé písčité pobřeží, kde můžete zakotvit. Jestli vám správce ostrova bude ochoten pomoci, to uvidíte sami.“ Otočil loďku směrem k ostrůvku a rychlými pohyby vesel se vzdálil.

„Ti, kdo říkali, že Skyros je nehostinný ostrov, věděli, o čem mluví,“ procedil kapitán mezi zuby a šel zavolat poddůstojníky. Veslaři zaujali pozice a císařský dromón se připravil k vyplutí. Obloha byla stále pokryta mraky a slabé světlo dopadalo na matnou mořskou hladinu. Leon otočil hlavu k ostrůvku. Nemohl se zbavit dojmu, že vysoký muž ze člunu je pozoruje svými pomněnkovými očima.

2

ZAMŽENÝ MĚSÍC

Okolo poledne déšť ustal. O tři hodiny později prořídly mra-
ky. Odpolední slunce trochu ohřálo zemi, ale vzduch naplnilo
vlhkostí. Na kopci nad mořem se tyčila strmá skála, na jejímž
vrcholu balancovala malá tvrz. Pod ní, na straně kopce, kterou
nebylo z moře vidět, se krčilo hlavní městečko Skyru, Chora.
Řady na sebe nalepených kamenných domků vypadaly spíš jako
pokračování hradby než jako vesnice.

Pod kopcem začínala široká pláž, která se táhla skoro dvě
míle severně až k mysu obklopenému skupinkou útesů. Na úpatí
kopce, těsně nad pláží, stála polorozbořená, roky zčernalá věž.
Okolo ní až k písčitému břehu byly rozesety chatrče rybářů
a dvě skladiště se slaměnými střechami. Císařský dromón,
zakotvený kousek od nich na okraji písčité mělčiny, se podo-
bal zraněné velrybě vyvržené mořem. Na lodi a okolo ní vládl
čilý ruch. Někteří veslaři odčerpávali vodu z podpalubí, další
rozprostírali potrhané plachty a lanoví na pláži. Kapitán dával
námořníkům pokyny ohledně opravy klounu. Několik rybářů –
nehybných a bez výrazu jako modly nějakého starého nábožen-
ství – od chatrčí pozorovalo cizince a jejich černou loď.

Zhruba uprostřed do pláže ústilo úzké údolí protnuté mělkou
říčkou, jejíž bahnitě vody se vlévaly do moře. Na březích rostla
tráva a rákosí, o kus dál do vnitrozemí se rozprostíralo pár polí-
ček a zahrad obklopených granátovníky. Na úpatí dvou kopců
naproti skále s pevností rostly divoké cypřiše, duby a trnitý
tymián. Porost po dešti vydával sladkohořkou podzimní vůni.

V místě, kde se údolí sváželo v pláž, dokončoval desátník
s vojáky stavbu tří velkých stanů. Standarta císařského vyslan-
ce už vlála na žerdi zabodnuté vedle vchodu do stanu, který

stál nejbliže ke břehu. Radinos, který dohlížel na přípravu dočasného příbytku, přikázal několika vojákům vyčistit prostor za posledním stanem od trávy a vykopat kousek od břehu jámu pro záchodky. Požádal desátníka, ať na věc dohlédne, a zamířil ke stanu se standartou. Bez ohlášení vstoupil otevřeným vchodem. Zastihl protospatharia, jak sedí na dřevěné truhle. Bez známek nadšení jedl hustou kaši. Starý komorník se pokoušel prostor uspořádat. Radinos s překvapením zjistil, že protospatharios je oblečen po vojensku. Měl na sobě hrubou modrou košili ke kolenům, úzké kalhoty, vysoké boty a kožený pás. Komodorovu pozornost však přilákal především podivný předmět, který visel protospathariově na krku. Byl to bronzový talisman, kterému dominovalo doširoka otevřené oko. Za ním se jako bajonety tyčilo sedm paprsků a na jejich vrcholcích bylo vyryto prvních sedm písmen abecedy. Ve spodní části amuletu bylo vyobrazeno pět divokých zvířat, která jako by se oku klaněla. Radinos měl dojem, že oko na něj upírá výhrůžný pohled.

„Přišel jsem se zeptat, jak se cítíš, pane,“ řekl.

„Je mi lépe,“ odpověděl Leon, který si všiml změny v Radinově vystupování. „Ovšem tebe jako by něco trápilo.“

„Ehm... ne, ale... jak to říct? Nečekal jsem, že tě najdu oblečeného po vojensku.“

„A co mám dělat, když jsme zde rozbili tábor a v následujících dnech nás čeká, co nás čeká? Mám chodit v písku a po skalách v dlouhých košilích a měkkých městských botách?“

„Máš pravdu,“ uznal Radinos, který nemohl odtrhnout pohled od bronzového oka.

„Prohlížíš si můj amulet?“ zeptal se Leon nečekaně. „Je to neusínající oko, které ochraňuje lidi před závidí. Nosím ho od té doby, co se mě před dvěma lety v Soluni ďábel pokusil zahubit.“ Protospathariův hlas zněl vážně, ale zdvižené obočí prozrazovalo něco jiného. „Ty nenosíš amulet?“

„Vítězný kříž,“ odpověděl vřele Radinos. „Daroval mi ho můj kmotr při křtu. Co jiného křesťan potřebuje?“ Leon se chystal otevřít ústa, ale za vojákovými zády zachytil Nikolaův přísný pohled.

„Nic, samozřejmě,“ řekl. „Chtěl jsi mi něco říci, komodore Prokopie?“

„Ano, protospatharie. Tábor bude dokončen před západem slunce. Už jsem poslal jednoho vojáka do Chory, aby našel správcu a oznámil mu náš příjezd.“

„A co kapitán?“

„Rozkázal svým poddůstojníkům a veslařům vyprázdnit loď, aby se zítra mohlo začít s opravami. Půjdu se teď podívat, jak pokračují, a vrátím se před setměním.“

„Zdá se, že máš všechno pod kontrolou,“ poznamenal Leon srdečně. „Děkuji ti za tvou horlivost a úsilí. Já už dnes večer nebudu nic potřebovat.“ Velitel pozdravil a spěšně odešel.

„Pane, co je to zase za hrátky?“ otázal se Nikolaos. „Už už jsi chtěl důstojníka provokovat nějakou ironickou poznámkou. Přesně to jsi dělal jako chlapec. Ale teď už nejsi dítě. Je ti pětatřicet a jsi císařský sekretář. A kromě toho, kolikrát jsem tě prosil, ať nenosíš na krku to bronzové oko? Někdo by si mohl myslet, že věříš, že takovéto amulety mají kouzelnou moc. A přece víš, že to jsou všechno jen pohanské pověry. Nechápeš, že je to hřích?“

„Nikolae, jak dobře mě znáš!“ řekl Leon se smíchem a vzal starcovy ruce do svých. „Máš pravdu, ale Všemohoucí se nehněvá kvůli takovýmto dětinskostem. Příčiny našich hříchů jsou jinde, jinde jsou počátky duchovních a tělesných poklesků.“

Sařec odtáhl ruce ve snaze zachovat si vážnost a neústupnost. „Velitel dromónu je dobrý křesťan a dobrý důstojník. Není správné si z něj utahovat.“

„Velitel dromónu je svědomitý důstojník, který neví nic o světě mimo kasárna a císařskou stráž. Podobá se spisovatelům vojenských příruček, kteří v životě na vlastní oči neviděli bitvu. I já byl před pár lety takový. Svědomitě jsem sepisoval zákony a nařízení, ale o spravedlnosti jsem nevěděl nic.“

Sařec přistoupil k truhle, zvedl talíř s kaší a podal ho Leonovi.

„Raději dojez, pane.“

„Už jsi mě dost zasytil tím vařeným sladkem,“ protestoval Leon. „Půjdu se projít na pobřeží. Potřebuju zase cítit pevnou zem pod nohama. Než se vrátím, sežeň mi k jídlu něco chutnějšího.“ Popadl plášť, který byl přehozen přes židli, a vyšel ven.

Od moře foukal svěží vánek. Leon si přes sebe přehodil plášť a několikrát se zhluboka nadechl. Cítil, jak mu intenzivní vůně

přírody pročištuje plíce. Otočil se k severu a vyrazil podél pobřeží v místě, kde začínal písek. Po jeho levé ruce rostly obrovské řečičky, které bránily ve výhledu na to, co bylo za pláží. O několik set kroků dál, kde tento přírodní plot končil, bylo vidět divoké olivovníky a vysoké pinie. Slunce, rychle klesající k západu, osvětlovalo svými paprsky vodu. Útesy v pozadí se v jeho záři třpytily jako hrudky zlata.

Leon narovnal ramena. Proč vždycky nejprve obviňoval sebe, když se mu zdálo, že je něco špatně? Včera touto dobou propadl černým myšlenkám, když se snažil pochopit, co udělal špatně a proč poselství ztroskotalo. Pak přišla bouře a všechno obrátila vzhůru nohama. Ale loď s pomocí Bohorodičky vyvázla a on je dnes naživu. Musí přestat sám sebe trestat. Měl by být vděčný za každý den svého života, dokud se nedostaví ta nevyhnutelná hodina, kdy bude muset projít branou smrti.

Cosí nečekaného ho přimělo zvednout hlavu. Za řečičky zaslechl zvonky a bečení. Stádo procházelo tak blízko, že bylo skoro slyšet kroky ovcí v trávě. Náhle se ozval rozzlobený hlas pasáka. Následoval hluk padajícího kamení a chvíle zbrklého pobíhání zvířat. Pak se zmatek zklidnil, zvonění se vrátilo do klidného rytmu a pomalu se vzdalovalo. Leon se ohromeně zastavil. Uvědomil si, že aniž viděl stádo procházet, představil si ho jen na základě zvuků, které jeho přechod vydával. Cítil se zvláště. Neprožívá takto i svůj život? Místo aby se díval, co se kolem něho děje nebo by se dívat mohlo, si to jen představuje za poslechu zvuků odněkud z dálky? Kdy vzal svůj život skutečně do svých rukou? I poté, co přijal nabídku jet s poselstvím do Bagdádu a získal si pověst člověka schopného řešit složité případy, měl dojem, že jeho rozhodnutí a činy určují jiní. Byl snad tohle důvod, proč často reptal a žehral sám na sebe a nebyl nikdy s ničím spokojen?

Jeho pohled bloudil po pobřeží, až dorazil ke kapliče, kterou rozeznal na nejvyšším útesu. Světlo začalo slábnout a drsný povrch holých skal byl znatelnější. Stejně jasně by měl vidět i svůj život, který byl neustále určován tím, jak se patřičně chovat k ostatním. Jednou jedinkrát jednal proti tomu, co se sluší a patří, a přestože občas cítil, jak ho ten čin tíží, nikdy neobviňoval sám sebe, že udělal chybu. Naopak, byl to jeden z mála okamžiků, kdy se sám rozhodl udělat správnou věc. Usmál se. Možná bude k něčemu užitečné, že zůstane pár dní na tomto

odlehleém ostrově bez úkolu a odpovědnosti. Daleko od všeho, čím je povinován císaři, měl teď dostatek času zamyslet se hlouběji nad svým životem.

Zvedl oblázek, který ležel před ním, a vši silou jím mrštil do moře. V té chvíli si povšiml zvláštního stvoření – něčeho mezi člověkem a divokým zvířetem – které neuvěřitelně čile běželo okolo vysokých podlouhlých skal podél vody a za okamžik zmizelo. Leon zamířil ke skalám. Stvoření se znovu vynořilo a okamžitě zase zmizelo v keřích. Přitom vydávalo krátké výkřiky. Náhle z keřů vyskočil zajíc. Zasvištěl šíp, zabodl se mu do těla a zkrvavené zvíře se zmítalo v písku. Za skálou se objevil člověk na koni popelavé barvy. V levé ruce držel obrovský luk a na sedle měl připevněný oštěp. Byl prostě oblečen, přes záda měl přehozený krátký plášť a přes rameno toulec. Podivné stvoření vyběhlo po čtyřech z keřů, popadlo zabité zvíře a přiblížilo se k jezdcí. Muž sesedl z koně a pohladil divouse uznale po hlavě jako loveckého psa, který přinesl pánovi kořist.

Leon byl ještě dost daleko od skal, ale muž, jako by cítil zvuky kroků v písku, se otočil směrem k němu. Okamžitě nasedl na koně, nechal divouse vytahujícího šíp z těla zajíce a s pravou rukou na oštěpu zamířil k cizinci. Leon pocítil nebezpečí a svaly se mu napjaly. Jezdec zastavil před ním s oštěpem namířeným k zemi. Byl to asi padesátiletý muž s vyzáblým obličejem. Hleděl na něj tmavě hnědýma očima zpod hustého obočí. Jeho šedivé vlasy, na šíji svázané do uzlu, odhalovaly vysoké čelo. Krátké vousy měl sestřižené do špičaté bradky.

„Co tu pohledáváš, vojáku?“ zeptal se.

„Nejsem voják a nejsem ozbrojen,“ odpověděl Leon. „Jestli se mnou chceš mluvit, odlož oštěp a sesedni z koně.“

„Dokážeš rozkazovat a říkáš, že nejsi voják?“ zasmál se jezdec, ale hned zvažněl. Připevnil oštěp k sedlu a sestoupil z koně. „Odpusť mi, cizinče, ale poslední dobou potkávám na svých pozemcích stále nějaké nezvané hosty. Mé sídlo je na druhé straně mysu, v Perakampu.“

„A moje sídlo jsou tamhlety stany. Jsem na ostrově ode dneška.“

Muž pohlédl na jižní konec pobřeží. Zapadající slunce osvětlovalo obrysy zakotvené lodě a tří stanů. „Ta loď je císařský dromón, ty ale nejsi její velitel,“ řekl muž a otočil se k Leonovi.

„Ne, stejně jako ty nejsi zemědělec obdělávající půdu.“

Muž se zasmál.

„Rozbilo se ohřívadlo,“ ozval se chraplavý hlas a zpoza koně se vynořil divous se zabíjícím zajícem v jedné a zkrvaveným šípem v druhé ruce. „Rozbilo se ohřívadlo, pane, rozbilo,“ opakoval smutně s šedýma očima upřenýma na Leona. „Rozbilo se ohřívadlo,“ řekl potřetí. Měl shnilé zuby a z otevřené pusy mu nekontrolovaně kapaly sliny. Vlasy měl krátké a mastné, stejné hnědé, jako bylo jeho špinavé oblečení. Jeho sádelnaté tělo bylo v pase zmrzačené, takže se nemohl narovnat, a zkřivená šíje tlačila hlavu dopředu. Údy měl ve srovnání s tělem nepřiměřeně dlouhé. Prudce trhl hlavou ze strany na stranu. „Můj bratr se vyzná,“ zavzlykal. „Opraví ho.“ Muž jej uchopil za rameno.

„Jen klid, Paschalisi,“ řekl, jako by mluvil ke psu, a vzal mu z ruky šíp. „Ještě si něco povím tady s tím pánem a pak půjdeme dát zajíce Symeonovi.“

„Ano, ano, světci, zase mi předpoví budoucnost,“ zachrochtal spokojeně divous a posadil se se zkříženýma nohama do písku s mrtvým zajícem v náručí. Ten nešťastník je nejspíš blázen, pomyslel si Leon. Kdoví jak přišel o rozum!

„Co tedy pohledává císařský dromón na Skyru, cizinče?“ otázal se důrazně muž, zatímco zkušeným pohybem vracel šíp do toulce.

„Nic,“ odpověděl Leon a v krátkosti mu vylíčil návrat poselstva z Kréty a bouři na otevřeném moři nedaleko Skopelu. „Tak jsme se ocitli tady a čekáme na opravu lodi. Já jsem protospatharios Leon, císařský sekretář.“

Výraz mužova obličeje náhle potemněl. „Jsi tedy pravou rukou syna vraha.“

„Co to říkáš?“

„Není to snad pravda? Copak Theofilův otec nenechal před patnácti lety v předvečer Vánoc v chrámu Boží Moudrosti zavraždit Leona Arménského?“

Paschalis se neklidně otočil ke svému pánu. „Můj bratr se vyzná,“ zamumlal přes tekoucí sliny. „On mi ho opraví.“

Bláznova přítomnost Leona znervózňovala daleko více, než si byl ochoten připustit. Pokoušel se soustředit. „Michaelovi přátelé,“ řekl, „se sami rozhodli spáchat ten zločin, aby velitele císařské stráže zachránili před Leonovými nepodloženými

podezřeními. Víím to, protože jsem byl notářem na úřadě vnitřních záležitostí státu.“

Muž na Leona pohlédł s neskrývaným pohrdáním. „Víš, co řekl Michael stratégům, když od nich v senátu žádal, aby jej prohlásili císařem a poskytli mu záštitu armády. Seděli tam a poslouchali ho jako žááci. Někdø ale přece jen promluvil.“

„Pamatuju si to. Nebyl to voják?“

„Ano. Stratég Gregorios Pterotos, správce thematu Opsikion, Michaela otevřeně obvinil, že to on zosnoval vraždu císaře. Znal muže, který slyšel Michaelova blízkého spolupracovníka, jak říká jednomu důstojníkovi císařské stráže, jakým způsobem on a Michael za několik málo hodin zosnovali spiknutí. Gregorios s sebou toho muže přivedl a ukázal jej senátu i uzurpátorovi trůnu. Byl to turmarcha Theodoros Gorgonites, velitel prvního stálého vojenského ležení Římské říše v Malaginách.“

„To jsi byl ty?“

„Ano, ale nestihl jsem promluvit. Uzurpátor svým strážcům přikázal, ať nás okamžitě zatknou. Tři dny nás drželi pod zámekem v jednom ze sklepů císařského paláce. Když byl Michael Amorijský prohlášen císařem, tak nás bez jediného veřejného slyšení poslal do vyhnanství sem v naději, že tak se nikdy nikdo nedozví pravdu o spiknutí.“

„A stratég?“

„Už jsme toho o minulosti a mrtvých namluvili dost,“ prohlásil náhle Gorgonites. „Já už nejsem voják a nezajímá mě, co dělají císařové a jejich služebníci v hlavním městě.“ Pohládl blázna po hlavě. „Pojď, Paschalisi, jdeme k Symeonovi.“

„Ano, ano, ke světcí, zase mi přečte můj osud,“ zvolal divous a nadšeně vyskočil. Gorgonites nasedl na koně.

„Bude lepší, když se znovu nevidíme, protospatharie,“ řekl, a aniž čekal na odpověď, rychle se vzdálil i s Paschalisem poskakujícím za koněm a komíhajícíím svou drahocennou kořistí ze strany na stranu.

Slunce zapadlo a světlo pomalu pohasínalo. Za chvíli tma pohlť i poslední stíny, které zůstaly na pobřeží. Vzduch se ochladil a vlhko bylo všudypřítomné. Leon vyrazil zpět ke stanům. Druhé zvláštní setkání v jednom dni, pomyslel si. Za chvíli si i on začne myslet, že Skyros je nehostinné místo. Bývalý turmarcha byl zjevně zatrpklý muž, který žil roky ve vyhnanství se sžíravým

pocitem křivdy v srdci, evidentně stále věrný zavražděnému vladaři. Leon si ale také pamatoval, že jeho otec měl pochybnosti o událostech oněch dvou měsíců před Vánoce čtrnáctého roku minulé indikce. Pan Christoforos si jako eparcha Města vyžádal, aby mohl Michaela vyslechnout, a konstatoval v jeho verzi událostí jisté rozpory. Nebyl však schopen shromáždit hmatatelné důkazy k jeho tíži a navrhl císaři, aby svého vojenského druha ze starých časů propustil na svobodu. Leon Arménský jej neposlechl a události nabraly spád. O pár měsíců později propuklo povstání Tomáše Slovana a...

Leon přerušil tok svých myšlenek. Ano, už si vzpomněl, odkud znal to jméno. Gregorios Pteorotos se v létě druhého roku po převratu vrátil do hlavního města. Přisahal Michaelovi věrnost a zosnoval riskantní léčku, do níž chtěl vzbouřence Tomáše chytit, ale v potyčce byl zabit. Proč se však nevrátil Gorgonites? Proč ještě dvanáct let po potlačení spiknutí žil stále na Skyru? Za trpkými slovy turmarchy se muselo skrývat ještě něco jiného. Možná by bylo zajímavé se s ním znovu setkat, pomyslel si a přidal do kroku, protože už se setmělo. Vojáci rozžali louče a připevnili je na kůly zabodnuté do země. Leon dorazil ke svému stanu a vstoupil dovnitř. Uprostřed stál Radinos a rozmlouval s nějakým zamračeným mužem. Za nimi se tyčila vysoká postava dalšího neznámého. Kousek od nich Nikolaos zapaloval svíce a stavěl je na stůl. Jeho bezvýrazný obličej prozrazoval rozladění z přítomnosti tří mužů.

„Pane,“ oslovil Leona velitel, „před chvílí mě na lodi vyhledal statkář Gabriel, správce ostrova. Považoval jsem za vhodné jej sem přivést a seznámit jej s tebou.“

Leon nepromluvil hned. Sledoval zamračeného statkáře. Kousal si spodní ret, jako by na něco čekal. Nebyl vysoký, měl však vzpřímenou postavu, široká ramena a silný krk. Jeho vlasy byly rudě kaštanové a nakrátko ostříhané kolem pleši, která zvýrazňovala jeho široké čelo. Husté vousy měl bílé. Hnědé oči, zapadlé v hlubokých důlcích, vypadaly malé. Přepychové oblečení podtrhávalo jeho pohlednost, ale jeho postoj prozrazoval vnitřní napětí – vypadal, jako by musel bránit zemi, na které stál.

„Dobrý den, pane Gabrieli,“ oslovil jej konečně Leon. „Jsi laskav, že sis dal tu námahu a přišel za mnou. Jak ti asi už vysvětlil komodor Prokopios, budeme potřebovat tvoji pomoc.“

Místodržící se trochu uvolnil a na rtech se mu objevil úsměv. „Je velická čest přivítat na našem ostrově tak významného návštěvníka, pane císařský sekretáři,“ řekl a lehce se uklonil. „Učiním, co bude v mých silách, pro urychlení opravy lodi a tvůj pohodlný pobyt.“

„Děkuji ti, ale pro mě nic dělat nemusíš. Nechci tě nijak zatěžovat.“

„Pro lásku Boží,“ protestoval Gabriel, „na to nesmíš ani pomyslet. Dnes jsem přišel s prázdnýma rukama, ale zítra ráno přijde můj hospodář Petr, aby se domluvil s kapitánem. Pošlu ti po něm koš s ovocem ze svých zahrad. A pokud budeš mít čas,“ pokračoval po nepatrné pomlce, „snad mě budeš moci k večeru krátce přijmout.“

„Přijď, kdykoliv budeš chtít,“ navrhl Leon a pokročil ke stolku, u něž stál Nikolaos. „Budu tady.“

„Výborně,“ řekl správce, zjevně spokojen s protospathariovým postojem, a pokynul muži, který stál za ním. „Odebereme se na usedlost, Petře, a necháme panstvo odpočinout.“

Vysoký a silný hospodář měl modré oči, dlouhé světlé vlasy a hladce oholený kulatý obličej. Vrhł na Leona podezřívavý pohled, něco zamumlal skrz zuby a vykročil k východu ze stanu. Místodržící jej chtěl následovat, ale pak se zarazil.

„Jak víte, pánové, za tři dny, v sobotu, je svátek archandělů,“ pronesl nečekaně obřadně. „Obvykle v ten den jezdím s rodinou poklonit se do jejich chrámu. Je to kaplička v údolí, asi hodinu cesty koňmo od Chory jižním směrem. Mohli byste jet s námi. Na kopci za kapličkou je dubový les se spoustou zvěře. Když bude hezké počasí, vyrazíme na lov.“

„Skvělý nápad! Určitě se přidáme,“ souhlasil okamžitě Radinos. Gabriel jim popřál dobrou noc a odešel v doprovodu svého hospodáře. Radinos se obrátil k Leonovi. „Nakonec se, pane, správce ukázal jako ochotný a pohostinný. A jeho pozvání na lov je výborná příležitost, jak se trochu pobavit.“

„Upřímně řečeno nemám lov v oblíbě,“ řekl Leon, „ale ty, komodore Prokopie, rozhodně jeď. Já už se nějak zabavím. A teď dobrou noc.“

Radinos pochopil, že protospatharios nestojí o společnost, a tak mu také popřál dobrou noc a vzdálil se. Leon požádal Nikolaa o trochu vína. Ten nic nenamítal a podal mu víno

ve dřevěném poháru. Leon se pořádně napil a hned pocítil, jak mu silné aroma červeného vína stoupá do nosu.

„Zvláštní člověk, ten správce Gabriel,“ poznamenal Nikolaos. Leon na něj překvapeně pohlédl. Jeho komorník neměl podobné spontánní komentáře ve zvyku. „V jeho pohledu bylo něco neklidného,“ pokračoval stařec. „I způsob, jakým stál, byl jaksi neklidný. Vypadal, jako by balancoval nad propastí.“

Leon souhlasně pokýval hlavou. „Ale hovořil zdvořile a působil štědře. To musím uznat.“ odmlčel se, jako by jej něco obtěžovalo. „Konec konců,“ prohlásil pak, „teď už se nezaobírejme ani správcem, ani jeho ostrovem. Dej mi něco k jídlu, protože to byl dlouhý den.“

Nikolaos začal připravovat jídlo a Leon vyšel ven. Všichni už se stáhli do svých stanů a jen louče plápolaly na podstavcích. Leon se ještě párkrát napil a díval se na moře. Několik málo mraků na nebi se podobalo roztrhaným vlajkám. Nad tmavou vodou se nehybně vznášela hustá mlha večerní vlhkosti. Po chvíli se znenadání mlha začala rozsvěcovat a pak se z ní vynořil zamžený, vlhký měsíc v úplňku. Jak ten prastarý červený kotouč stoupal uprostřed živého polosvětla, které stále víc tmavlo, rozprostřel se před ním světelný pruh dosahující až k písčíně. Struktura měsíce se neustále proměňovala a jeho barva se změnila na popelavě žlutou, chorobnou a výhrůžnou. Z neblahé podívané naskočila Leonovi husí kůže. Měl pocit, že zamžený měsíc vysílá své paprsky k němu, aby se jej zmocnil a odtáhl jej do žlutavého pruhu. Bezděčně se pokřižoval, kvapně se vrátil zpět do stanu a zatáhl vchod.

3

ZDI

Mrtvý ležel na zádech pod rozestavěnou zdi. Ve tváři mladého muže, zírající do ranní oblohy, se zračilo bolestné nepochopení. Vypadalo to, jako by jeho doširoka otevřené oči a zpola zavřené rty očekávaly shůry nějaké vysvětlení toho, co se stalo. Jeho dlouhé a husté vlasy se máčely v kaluži krve, která se vytvořila pod jeho rozbitou lebkou.

Leon poklekl nad mrtvým. Bylo asi hodinu po svítání, slunce, zpola schované za řídkými mraky, ještě nedosahovalo na západní svah kopce, aby ho osvětlilo. Stín tvrze padal spolu s rosou na skály a domy. Okolo protospatharia stála skupina lidí, kteří rozpačitě sledovali, jak ohledává mrtvolu. Tělo bylo ještě trochu teplé, zatím je neovládla posmrtná ztuhlost. Kromě rozbité hlavy a šíje nemělo nikde žádnou otevřenou ránu. Na mladíkově prostém oděvu nebyly známky po boji, nebyl roztrhaný ani rozpáraný, nic podobného. Jediné, čeho si Leon všiml, byly stopy čerstvé hlíny na špičkách prstů a za nehty, to ale na rukou zedníka nemuselo být nic podivného. Zvedl zrak a prohlížel si kamennou zeď. Byla vysoká deset nebo jedenáct stop. Za ní vyčnívalo dřevěné lešení, které končilo asi o dvě stopy výše. Vpravo ode zdi vedla úzká ulička, která ji oddělovala od vedlejšího domu, nalevo však zeď i lešení přiléhaly k boční, trochu vyšší zdi velkého domu, který se rozkládal alespoň šedesát stop podél dlážděné ulice.

Leon znovu pohlédl na mrtvolu. Mladý muž se zabil pádem ne dříve než přede dvěma hodinami, tím si byl jistý. Něco tu však nehrálo. Musí přemýšlet pozorněji a klidněji. Ale nechtělo se mu přemýšlet ani sklánět se nad bezduchým tělem. Chtěl (v těchto dnech obzvlášť!) být s živými, ne s mrtvými. Proč poslechl

Radina, který tak otravně trval na tom, že musí jít do Chory? Nebyla jeho věc zabývat se místními zabitými.

„Co si tak prohlížíš, pane?“

Otázka přerušila jeho myšlenky. Otočil hlavu směrem, odkud přicházel hluboký hlas, a vstal.

„Máš nám co říct?“ zeptal se znovu mohutný muž, jako u výslechu. Vysoké čelo a rovný nos dodávaly jeho tváři dojem klidné síly, ale jeho hnědé oči sršely hněvem. Stál rozkročen na dlážděném chodníku, s rukama v bok, zaťatýma v pěst. Vedle něj stála stejně mohutná žena s podlouhlým obličejem a za nimi vysoký, štíhlý mladík.

„Takhle se s císařským sekretářem nemluví,“ zvýšil hlas desátník, který doprovázel Radina.

„Můj muž má pravdu,“ opáčila úsečně žena.

„Tak dost,“ zarazil je Leon. „Chápu tvou bolest a zármutek nad nečekanou smrtí tvého synovce, mistře Konstantine, ale nemohu ti bohužel říct nic určitého.“

„A co si počnu s tvými krásnými slovy, pane? Ta mě neutěší,“ odvětil mistr. V jeho hlase bylo znát hořkost. „Já jsem jen stavitel a nedokážu mluvit jako ty. Ale řeknu ti svůj názor, protože je čas, aby tady někdo promluvil otevřeně.“

„Dej si pozor na jazyk,“ varoval ho neklidně kněz, který stál společně s nějakým chlapcem vedle Radina a desátníka.

„Řeknu jen pravdu, otče,“ zvolal Konstantin. „Basileia zabil pád támhle odtud. Ale nespadol sám od sebe. Někdo do něj strčil a já vím kdo.“

„Bože, smiluj se,“ zvolal kněz a pokřižoval se. Zavládlo vzrušení. Konstantinova žena si skryla tvář do dlaní a začala plakat. Radinos se nejspíše otočil na Leona. Protospatharios jako jediný zachoval klid a pozorně si měřil mohutného muže.

„Mistře Konstantine,“ řekl nakonec. „Tvé obvinění je velice závažné. Máš jen podezření, nebo i důkazy?“

„Řeknu ti, co vím, a ty mi řekneš, co si o tom myslíš,“ odvětil vyzývavě Konstantin. „Především, lešení je pevné a nikde se nezlomilo, aby můj synovec spadl nešťastnou náhodou. Za druhé, Basileios se nebál výšek. Šplhal po lešních a zdech, jako kočky lezou po stromech. Nemohl sám od sebe škobrtnout a upadnout. Ale pán tady toho domu vedle,“ pokračoval a ukázal na velký dům po levé straně, „Basileia nenáviděl, protože si

jej vážila jeho žena a chtěla jej za ženicha pro jejich dceru. Ale Gabriel nechtěl ani slyšet o svatbě s osiřelým synovcem zednického mistra. Je to pár dní, co ho tady potkal a choval se k němu velice hrubě. Když si to Basileios nedal líbit, vyhrožoval mu, že ho zabije, jestli na něj ještě jednou narazí před svým domem. A prosím, teď ho máme zabitého přímo tady. Je potřeba, abych mluvil ještě dál, pane?”

„Přestaň, otče, uslyší nás celá Chora,“ řekl mladík, který stál vedle něj, a chytil ho za loket.

„Nech mě, Demetrie,“ obořil se na něj stavitel a vytrhl mu svoji ruku. „Jen ať nás slyší všichni a ať si pamatují, co to je za člověka.“ Ve shromáždění zavládlo hrobové ticho. Konstantin přistoupil k Leonovi. „Tedy, pane,“ pokračoval, „znám dobře Gabrielův dům i ty, kdo v něm bydlí. Sám jsem jej postavil. Napřed to byly jen tři polorozbořené domky z věna jeho ženy a jeden, o který postupně připravil jejího bratra. Dva roky mi to zabralo, než jsem je spojil dohromady a udělal z nich skutečný měšťanský dům. Když jsem tu práci před dvěma lety dokončil, nejenže nepoděkoval, ale ani mi nezaplatil smlouvenou odměnu. Po šesti měsících jsem za ním šel a požádal ho o zaplacení, a on, jak řekl, se urazil a od té doby mi peníze odmítá dát.“

„Je to přesně, jak říká.“ Všichni otočili hlavu směrem, odkud hlas přicházel. Vedle lešení, v ústí uličky, stál muž okolo pětatřiceti. Byl snědý a štíhlý, s podlouhlým obličejem a ostře řezanými rysy. Udělal pár kroků dopředu a vrhl rychlý pohled na mrtvolu. „Jsem Adrian, syn statkáře Pavla a bratr Gabrielovy ženy. Konstantin mluví pravdu. Gabriel mu ukřivdil.“

„To ale nedokazuje, že by měl být odpovědný za Basileiovu smrt,“ řekl Leon.

„Vždyť mu vyhrožoval,“ trval na svém zednický mistr.

„Tak to vidíš ty, to ale ještě neznamená, že to tak je ve skutečnosti. Řeknu to jinak: vím, že se správce celou noc zdržoval na své usedlosti se svým hospodářem Petrem.“

Konstantin pohlédl na Leona překvapeně. „To není možné, lžete oba dva,“ protestoval se zvednutými pěstmi.

„Jak se opovažuješ se mnou takhle mluvit?“ zvolal Leon. „Zapomínáš na mou hodnost? Protože se k tobě chovám zdvořile, máš mě za bezradného hlupáka? Chceš pocítit můj hněv na vlastní kůži?“

Zednický mistr sklonil zahanbeně hlavu. „Odpusť mi, protospatharie, nechal jsem se unést a zachoval jsem se k tobě neslušně. Křivda, kterou cítím, mi zatemnila mozek.“

„Tak se musíš naučit ovládat svůj hněv. Ten ničemu nepomůže.“ Mistr mlčky přikývl. „Ostatně, myslím si, že jsi špatně pochopil mé váhání, když jsi chtěl, abych něco řekl ke smrti tvého synovce,“ pokračoval Leon klidně. „Důvodem je, že poloha mrtvoly na dlažbě se mi zdá podivná.“

„Podivná?“ nejistě se zeptal Konstantin.

„Ano, protože Basileios leží na zádech a velmi blízko ke zdi velkého domu. Navíc na mrtvole nejsou známky boje. Jak si máme představit, že spadl? Bylo to chvíli před úsvitem, v pološeru. Kdo další měl důvod šplhat na lešení v takovou hodinu?“

„Nikdo,“ odpověděl Konstantin. „Basileios přicházel první, aby připravil maltu. Pak jsem chodil já s Demetriem s nástroji a opracovávali jsme kameny.“

„Kdyby se tedy nahoře na lešení objevil Gabriel a zaútočil na Basileia, ten by se bránil. A pak by na jeho oblečení nebo na těle byly patrné známky boje. Kdyby ho strčil zezadu, aniž by si ho Basileios všiml, mladíkovo tělo by na dlažbu dopadlo čelem a dál od zdi.“

Všichni Leona sledovali beze slova. Radinos pozorně poslouchal jeho vývody. Ještě se nesetkal s člověkem, který by takhle přemýšlel. „Ale jestli je to tak,“ řekl spontánně, „tak nejspíš uklouzl a spadl.“

„Možná. Nebo,“ řekl Leon, „ho strčil někdo, koho Basileios považoval za přítele a nenapadlo ho, že by mu mohl ublížit.“

Rozlehl se překvapený šepot a oči všech se stočily k mrtvole. Jen Adrianův pohled dál mířil na císařského hodnostáře. Zednický mistr objal svou ženu. Po tvářích jim stékaly slzy. Vypadali nešťastně a bezradně.

„Kdo mohl udělat něco tak hrozného?“ zeptal se jejich syn.

„To musíme zjistit,“ odpověděl Leon. „Ale budu k tomu potřebovat vaši pomoc,“ řekl manželům. „Je tady nějaké místo, kde bychom si mohli nerušeně promluvit?“

„Eliášův hostinec kousek odsud,“ řekla Lydia. „V tuto hodinu tam nikdo nebude.“

„Tak pojďme. Ty, desátníku, pomoz Demetriovi odnést mrtvého,“ nařídil Leon. Narovnal se a chystal se následovat mistra

a jeho ženu, když si všiml, že se po dlážděném chodníku přibližují tři ženské postavy s hlavami zakrytými dlouhými tmavými šátky.

„To je má sestra Eirene a její dcera Tatiane s chůvou,“ vysvětlil Adrian a rozběhl se jim vstříc. Chvíli hovořil s jednou z nich a pak s ní přišel zpět k Leonovi. Zbylé dvě zůstaly stát opodál. Leon si povšiml až zarážející podobnosti sourozenců. I Eirene byla snědá a štíhlá a měla podlouhlý obličej s ostrými rysy. Byla to pěkná žena okolo třiceti s trochu odtažitým pohledem.

„Basileios byl dobrý a šikovný mládenec,“ řekla chladným hlasem. „Jaká škoda, že přišel o život.“

„Zdá se, že ho někdo shodil z lešení,“ předběhla Leona Lydia. Eirene jí podala ruku a ona ji stiskla ve své. „Je to hrozné neštěstí, má paní.“

„Kdo by ho mohl chtít zabít?“ zeptala se Eirene a v jejím pohledu se objevilo trochu vřelosti. „Tady v Choře vrahy nemáme. Adriane, ty máš nějaké tušení?“

„Ne.“

Tatiane stála tiše vedle své chůvy. Byla bledá jako stěna. Sklopila oči a snažila se nedívat na mrtvolu. Mohlo jí být dvanáct nebo třináct let, odhadoval Leon. Podobala se matce, ale měla po otci světlejší pleť. Věděla, že ji Eirene chtěla provdat za Basileia a že Gabriel to odmítá? Jako otec měl samozřejmě svrchované právo rozhodovat o sňatku svých dětí. Co ale jestli se jeho dcera do mistrova synovce zamilovala a Gabrielovo odmítání bylo spíš na škodu než ku prospěchu? Leon zarazil svoje myšlenky. V této chvíli neměly žádný smysl.

„Budete-li potřebovat jakoukoli pomoc, přijď,“ vybídla Eirene Lydii a otočila se k Tatianě. „Dítě, pojďme domů. Tady nemáme co dělat.“ Na zlomek okamžiku dívka upřela na matku pohled, v němž, jak se Leonovi zdálo, nebyla ani stopa po smutku. Ale hned zase oči sklopila.

„Jak chceš, paní,“ souhlasila. Měla stejný chladný hlas jako její matka. Adrian vzal sestru za ruku, všichni čtyři se vydali nahoru uličkou okolo zpola postavené zdi a zmizeli za budovou.

„Také myslím, že je čas jít,“ řekl Leon.

„Půjdu s vámi,“ ozval se chlapec, který stál vedle kněze.

„A ty jsi kdo?“

„Jmenuju se Damian, pane. Jsem schovanec Eliáše a jeho ženy Marthy.“ Chlapec působil bystře.

„Dobře,“ řekl Leon a pokynul Radinovi, ať přistoupí. „Komodore Prokopie,“ zašeptal, „pošli někoho do usedlosti správce, ať ho zpraví o tom, co se tady stalo. On je vykonavatelem práva.“ Radinos se uklonil a rychlými kroky se vzdálil. Kněz zůstal na místě, aby pomohl Demetriovi a desátníkovi.

Vydali se po dlážděném chodníku, vepředu Konstantin a Lydie a za nimi Leon s Damianem. Za správcovým domem zahrnuli do úzké uličky vedoucí vzhůru. Ta je dovedla na ulici o úroveň výš a po ní pokračovali směrem na sever. Prošli pod širokým přístřeškem s rákosovým stropem, který spojoval dva domy. Hned vedle, za zdí dvora, se tyčil rozložitý fíkovník a natahoval své těžké větve nad ulici. Znovu zahrnuli a ocitli se na malém náměstí kosočtvercového tvaru, uzavřeném ze tří stran domy. V jednom z vrcholů kosočtverce stál kostelík. Čtvrtou stranu náměstí, otevřenou k severu, chránila jen nízká zídka, která nezakrývala výhled na moře.

„Odsud je dobře vidět na tvou černou loď, pane,“ řekl chlapec Leonovi a táhl ho ke zdi.

„To není moje loď, ale císařova,“ opravil ho Leon a chvíli se zastavil, aby si vychutnal výhled. Dromón kotvil skutečně téměř přímo pod nimi na začátku pláže a tři stany stály opodál na břehu řeky. Na severním okraji pláže do moře jako šíp vybíhal ostrý mys. Napravo od něj se tyčily útesy, vlevo se rozkládala další pláž, otevřená k severu. Před mysem Leon rozeznával vysoké podlouhlé skály, za nimiž se před ním vynořil Gorgonites s Paschalisem. Zvedl se severní vítr, který rozháněl vlhkost a přinášel nízké mraky. Vítr byl studený a čistý, moře rozbouřené. U severní pláže bylo moře zpěněné, jak naráželo na mělčiny.

„Vzal bys mě na loď, abych se na ni mohl podívat zblízka, pane?“ zeptal se chlapec.

„Copak je to za výmysly, Damiane?“ napomenul ho Konstantin. „Protospatharios nemá na takové věci čas.“

„Ale proč ne?“ protestoval chlapec. „K večeru začne pršet a zítra možná bude pršet celý den. V takovém počasí se stejně nedá nic dělat. Já ti, pane, když budeš chtít, mohu vyprávět nějakou z mých pohádek, aby ti čas rychleji utekl.“ Leon na něj pohlédl se zájmem.

„Takže znáš i pohádky? Kolik je ti let?“

„Deset.“

„Pravda je, že Damian dokáže vyprávět mnoho krásných pohádek,“ řekla Lydia a pohladila chlapce po krátce ostříhaných vlasech. „Ale teď, chlapče, musíme najít Eliáše, protože vzácný pán s námi chce mluvit a ty víš o čem.“

„Ano, paní, vím,“ zašeptal chlapec. „A jsem si jistý, že vzácný pán najde toho, kdo zavraždil Basileia. Zdá se, že zná mnoho věcí, které jsou ostatním skryty,“ dodal s pohledem významně upřeným na Leona.

To jsou děti vždycky tak tvrdošíjné, když jim o něco jde, přemýšlel Leon. Ženatý nebyl a děti neměl, ale líbil se mu jejich způsob přemýšlení a spontánnost.

„Až budu mít chvíli čas, Damiane, přijdeš ke mně do stanu a budeš mi vyprávět některou ze svých pohádek,“ řekl chlapci vážně. „Jestli se mi budou líbit, požádám kapitána, ať tě provede po císařském dromónu. Platí?“

„Platí, pane,“ potvrdil chlapec a obličej mu zářil radostí a hrdoostí.

Konstantin a Lydia nechápavě hleděli jeden na druhého. Nedokázali si představit, že pán z hlavního města by se mohl zajímat o pohádky chlapce z jejich ostrova. Ale zdálo se, že protospatharios je velkorysý. Vždyť ani nepotrestal zednického mistra za jeho troufalý výbuch. A tak mlčky pokračovali k zavřeným dveřím jednopatrového domu. Damian je předběhl, opřel se do dveří a vstoupil dovnitř. Leon následoval dvojici. Dům měl zvláštní půdorys, jako by někdo položil vedle sebe dvě krabice. Levá část byla postavena z velkých kamenů a byla zcela bez oken, pravá část měla dveře a tři malá okna a podobala se ostatním domům v Choře. Vedle domu začínala úzká ulička, která vedla nahoru kolem skály až k tvrzi.

Ve dveřích se objevili Eliáš a Martha, aby alespoň trochu důstojně přivítali císařského hodnostáře. On byl padesátník menší postavy s šedivými vlasy, kulatým obličejem, černýma očima a přirozeným úsměvem na rtech. Měl na sobě krátkou košili, volné kalhoty a kožené sandály. Ona mohla být o deset let mladší, měla štíhlou postavu, světle kaštanové vlasy i oči a v obličeji vážný výraz. Okolo pasu měla uvázanou dlouhou flekatou zástěru. Chtěli se uklonit, ale Leon je zastavil a požádal je o něco teplého k pití. Všichni vstoupili dovnitř a Damian zavřel dveře.

Místnost s nízkým stropem byla čistá a uklizená. Na jedné straně stály dva nízké stoly a několik lavic a úzké dřevěné schodiště vedoucí do horního patra. Na druhé straně zabíral celý roh místnosti velký krb. Oheň hořel a nad ním visel veliký hrnec. V něm se asi vařila rybí polévka, protože místnost zaplavila vůně moře. Vedle ohně stál uzavřený džbán a konev. Kousek dál byla lavice s nádobím, dřevěnými talíři a poháry. Závěs za ním napůl zakrýval otevřené dveře. Leon se posadil ke stolu blízko k oknu, aby viděl jak na vchod, tak na zeď s krbem. Konstantin a Lydie se usadili naproti němu a Eliáš začal připravovat teplý nápoj.

„Řekni mi, mistře, pocházíš z ostrova?“ zeptal se Leon.

„Ano, narodil jsem se tady v Choře před pětačtyřiceti lety.“

„A kde ses naučil zedničině? Protože, jak jsem pochopil, ve svém řemesle se skutečně vyznáš.“

„Mí předci byli zedníci. Můj děd byl roky mistrem v Thébách, než přišel na ostrov opravovat tvrz na rozkaz stratéga, který tady tehdy vládl. Zalíbilo se mu tu a už tady zůstal.“

„Konstantinův otec postavil i tento dům,“ vstoupil do rozhovoru Eliáš, přicházející s konvicí v ruce. „Jedna jeho část byla polozbořená věž. Pamatuju si, jak nebožtík říkal, že věž postavili kdysi dávno Řekové. Byli to obři, kteří dokázali sami rozbít skálu a uzvednout tak veliký kámen, jako jsou tyto.“

„Takže obři,“ usmál se Leon. Martha položila na stůl talíř se sýrem a ředkvičkami a ošatku s tmavým chlebem.

„Jestli mi nevěříš, pane, běž se podívat k mysu Puria. Tam uvidíš skály, které dokázali zvednout ze země a nechali je postavené na výšku, když odtud z ostrova odcházeli,“ vyprávěl Eliáš, když naléval temně rudé víno do poháru, které přinesl Damian.

„To je pravda,“ potvrdil Konstantin. „Kousek před mysem Puria jsou vidět v zemi i díry, které tam obři udělali, když lámali kameny.“

„I tam, odkud pocházím já, v Kyme, jsou takové díry v bílých skalách,“ řekla Lydia. „Naši dědové říkali, že to byly kdysi paláce Řeků.“

Leon zvedl pohár k ústům a okusil svařené víno. Bylo polosladké, s nějakým kořením, jehož ostrost mu stoupala až do nosu. Eliáš a Martha se také posadili a chlapec zůstal stát za nimi. Vypadají jako čestní lidé, kteří nemají co skrývat, po-

myslel si Leon. Vzal si kousek žlutého sýra. Jeho pikantní chuť se mu příjemně rozlila v ústech.

„A co teď stavíš vedle správceva domu?“ zeptal se Konstantina.

„Dům pro paní Theodosii Atsypa. Patří jí i dům na pravé straně ulice. Byl to majetek jejího nebožtíka muže. Od té doby, co Stylianos zemřel, Theodosia tam nevkočila. Ale teď chce opravit starý dům a postavit nový. Chce jej jako věno pro svou jedinou dceru, kterou před rokem zasnoubila s Ioannem, prvorozeným synem Gabriela.“

„Jen Bůh ví, proč se chce Theodosia s tím člověkem spříznit,“ poznamenala Lydia.

„Bohatství se spojuje s bohatstvím,“ řekla Martha.

„Na ostrově byli před dvaceti lety tři statkáři, pane,“ vysvětloval Eliáš. „Stylianos Atsypa měl velké pozemky a stáda v údolí řeky na západ od Chory. Gabrielův otec choval nejvíc koz na celém ostrově a pozemky měl na severu, na kopcích okolo vesnice, která se jmenuje Katunes. Otec Adriana a Eireny měl největší a nejlepší pole v údolí Aspu, které ústí do Achyrones. Gabriel se oženil s Eirenou, a jak se zdá, Theodosia vdá svou dceru Anthusu za Ioanna. Tak tři rodiny nepřijdou ani o kousek země. Moje žena má pravdu, bohatství se spojuje s bohatstvím.“

Leon mezitím vyprázdnil svůj pohár a požádal Eliáše, ať mu jej znovu naplní. Vzal si ještě kousek sýra a žvýkal jej dohromady s pikantní ředkvičkou. Nechápal, co by mohli mít všichni tito lidé společného s Basileiovou smrtí – pokud to tedy skutečně byla vražda. Ale cítil, že byla. Kdo se tedy mohl ocitnout na lešení před úsvitem?

„S kým se tvůj synovec přátelil, Konstantine?“ zeptal se.

„S mým synem Demetriem už ses seznámil. Je mu čtrnáct, je o čtyři roky mladší než Basileios.“

„Společně vyrostli, byli jako bratři,“ řekla Lydia a z očí jí opět začaly stékat slzy.

„A co Gabrielův prvorozený syn?“

„Ioannes? To ne,“ odpověděl Konstantin úsečně. „Nebyl Basileiovým přítelem. Ani on, ani jeho mladší bratr Pavel. Jsou pyšní a pohrdají námi.“

„Koho myslíš tím ‚námi‘?“